

Uzasadnienie

Projekt planu ochrony rezerwatu został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z uwzględnieniem art. 20 ust. 1, 2 i 3 tej ustawy. Zakres zrealizowanych prac został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt planu sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

W rezerwacie nie wyznacza się obszarów, na których można wykonywać polowania oraz miejsc wprowadzania psów, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 i 16 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wyznacza się obszarów, na których można prowadzić działalność wytwórczą, handlową i rolniczą, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 11 i art. 20 ust. 3 pkt 6 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wyznacza się miejsc połowu ryb i innych organizmów wodnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, o której mowa w art. 20 ust. 3 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody. Cały obszar rezerwatu obejmuje się ochroną czynną. Z uwagi na znaczne zniekształcenie drzewostanów oraz niezbyt korzystną strukturę przestrzenną, nie należy wyznaczać obszarów ochrony ścisłej.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnianych dla celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnianych dla amatorskiego połowu ryb i rybactwa, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody.

W zarządzeniu nie wskazano obszarów, ani miejsc udostępnianych dla badań naukowych. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, udostępnianie rezerwatu w celu prowadzenia badań naukowych może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie tego typu czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac, czy też przed wykonywaniem prac badawczych, których tematyka nie wymaga ingerencji w ekosystem rezerwatu. Szeroki zakres i tematyka badań naukowych sprawia, że pełną kontrolę nad ich wpływem na rezerwat można zachować tylko poprzez rozpatrzenie indywidualnego wniosku. Nie występuje natomiast możliwość precyzyjnego zdefiniowania w planie ochrony dla wszystkich rodzajów badań jednego sposobu postępowania, który minimalizowałby ich negatywny wpływ na rezerwat.

Status prawny rezerwatu został określony zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 czerwca 1990 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. Nr 31, poz. 248). Funkcjonuje on w obrocie prawnym, jako forma ochrony przyrody, w celu zachowania zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym z fragmentami drzewostanów bukowych i stanowiskami brzozy czarnej. Pod względem administracyjnym rezerwat położony jest w powiecie legionowskim, gminie Jabłonna.

Najistotniejszym zagrożeniem dla rezerwatu jest występujący w nim dąb czerwony. Sukcesywne wycinanie tego gatunku jest konieczne ze względu na silną konkurencję jaką stanowi

on dla rodzimych gatunków drzew. Powoduje on opóźnienie a w skrajnych przypadkach wręcz uniemożliwia regenerację siedlisk łąkowych i borowych. Silnie zacieniając runo stanowi bezpośrednie zagrożenie dla gatunków ciepłolubnych. Spodziewanym efektem realizacji planu ochrony jest znaczące ograniczenie występowania tego gatunku w rezerwacie, przede wszystkim w obrębie płatów łąk ciepłolubnych, a w drugiej kolejności borów sosnowych i mieszanych. Innymi gatunkami obcymi występującymi w rezerwacie, które na chwilę obecną nie osiągnęły jeszcze stanu liczebnego zagrażającego jego walorom przyrodniczym, są robinia akacja, nawłóć późna, aster roczny, orzech włoski czy też śnieguliczka. Walka z gatunkami obcymi jest niezwykle trudna i żeby była skuteczna winna objąć grunty całego rezerwatu i w głównej mierze powinna eliminować jak największą liczbę gatunków metodami kombinowanymi. W przypadku drzewostanu z dębem czerwonym dobry efekt przyniesie jego przebudowa. W przypadku pozostałych gatunków występujących mniej licznie należy prowadzić ich monitoring i na podstawie uzyskanych wyników dobierać metody ich zwalczania. Do tej pory nie opracowano bowiem jednej szybkiej i skutecznej metody ich eliminacji. Działania są zazwyczaj kosztowne i długotrwałe i często nie dają pożądanego skutku. Walka z nimi jest jednak konieczna, ponieważ jest to główny czynnik prowadzący do znaczącej i często nieodwracalnej, negatywnej przemiany roślinności rezerwatu. Najlepsze efekty daje systematyczne zwalczanie aż do całkowitego wyeliminowania gatunków. Spodziewanym efektem realizacji planu ochrony w tym zakresie jest ograniczenie co najmniej o 30% występowania gatunków obcych w rezerwacie. Poza gatunkami obcymi, zdiagnozowanym zagrożeniem dla zachowania różnorodności gatunkowej roślin runa, istotnej z punktu widzenia celu ochrony rezerwatu, jest również rodzimy gatunek, jakim jest świerk. Został on wprowadzony jeszcze przed ustanowieniem rezerwatu w wąskim wydzieleniu w centralnej części rezerwatu. Zacieniając i zakwaszając runo przyczynia się on do skrajnego zubożenia jego składu gatunkowego. Najskuteczniejszą metodą przeciwdziałania temu niekorzystnemu zjawisku, jest stopniowa przebudowa drzewostanu w kierunku ich składu gatunkowego charakterystycznego dla łąk. W północnej części rezerwatu zlokalizowanych jest kilka niewielkich płatów trzcinika piaskowego. Obecnie gatunek ten nie wpływa znacząco negatywnie na roślinność rezerwatu, tym niemniej płaty należy monitorować i w razie nadmiernego rozprzestrzeniania wprowadzić działania zaradcze.

Innym rodzajem zagrożenia jest antropopresja, będąca zbiorem zagrożeń powiązanych z sąsiedztwem dużego miasta. Szczególnie negatywny wpływ na rezerwat ma nadmierna presja turystyczno – rekreacyjna, której efektem jest wydeptywanie roślinności rezerwatu oraz hałas. W rezerwacie obserwowane jest nielegalne pozyskiwanie roślin i grzybów, pozbywanie się odpadów z ogrodów (skoszona trawa, odpady organiczne, z którymi przedostają się do rezerwatu gatunki ruderalne i obce). Podobnie jak w przypadku gatunków inwazyjnych, walka z antropopresją jest wybitnie trudna, zwłaszcza w miejscach sąsiadujących z dużymi aglomeracjami. Podstawowymi metodami radzenia sobie z tym zjawiskiem, wykorzystywanym do tej pory w rezerwacie, jest stosowanie ogrodzeń i ustawianie tablic informacyjnych. W przypadku wywozu odpadów z ogrodów, wydaje się, że głównym powodem tego działania jest brak wiedzy właścicieli posesji. Odpadki organiczne nie są postrzegane jako śmieci i prawdopodobnie większość ludzi wywożąca je do lasu nie zdaje sobie sprawy z zagrożenia jakie powoduje dla rezerwatu. Dlatego ważnym jest podnoszenie w tej kwestii świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez ustawianie tablic edukacyjnych.

Silnymi stronami rezerwatu są położenie w strefie zwartych kompleksów leśnych, obecność stosunkowo dobrze zachowanego siedliska łąki, obecność starodrzewów bukowych i dębowych oraz lokalnie rzadkie chrząszcze. Do słabych jego stron można zaliczyć rozprzestrzenianie się gatunków obcych, przekształcenie składu gatunkowego drzewostanów bliskość terenów zurbanizowanych.

Cechy wizualne krajobrazu rezerwatu zależne są w bardzo dużej mierze od działalności człowieka. Stanowią go z jednej strony obszary leśne z drugiej zaś strony tereny aglomeracji miejskiej osiedli domków jednorodzinnych. W samym rezerwacie, jak i na obszarach

z nim sąsiadujących od strony północnej i wschodniej brak jest elementów dysharmonijnych. Leśny charakter krajobrazu rezerwatu nie ulega pogorszeniu od lat, w szczególności starzenie się w nim drzewostanów sprawia, że jest on coraz bardziej atrakcyjny. Otoczenie rezerwatu to również lasy państwowe, które ulegają cyklicznym przemianom, charakterystycznym dla lasów gospodarczych. Pozostałym typem krajobrazu jest krajobraz miejski. Wydaje się, że zabudowa jednorodzinna bezpośrednio sąsiadująca z rezerwatem jest już nasycona i nie będzie ulegać zmianie w najbliższej przyszłości.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, z późn. zm.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie:

1) podał do publicznej wiadomości informacji o przystąpieniu do sporządzania projektu planu ochrony poprzez:

- a) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
- b) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Gminy Jabłonna i Legionowo,
- c) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety,
- d) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Nadleśnictwa Jabłonna;

2) wyłożył dokumentację przygotowaną na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony i projekt planu ochrony w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. O wyłożeniu dokumentacji i projektu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował poprzez:

- a) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
- b) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Gminy Jabłonna i Legionowo,
- c) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety,
- d) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Nadleśnictwa Jabłonna.

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa nie wniesiono żadnych wniosków i uwag do wyłożonego projektu planu.

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska opiniując przedmiotowy projekt planu ochrony nie wniosła do niego uwag.

Projekt planu ochrony został, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, przesłany Radzie Gminy Jabłonna i Radzie Miejskiej Legionowo, celem zaopiniowania. Rada Gminy Jabłonna uchwałą Nr XIII174/2019 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie zaopiniowania projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony przyrody dla rezerwatu przyrody "Bukowiec Jabłonowski" pozytywnie zaopiniowała projekt zarządzenia. Rada Miasta Legionowo nie wydała uchwały w sprawie przedłożonego projektu zarządzenia, stosując tym samym, przewidziany przez ustawę o samorządzie gminnym, tryb milczącego przyjęcia tekstu projektu zarządzenia bez zastrzeżeń. Tym niemniej, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie uwzględnił zastrzeżenia przedstawione przez Komisję Rozwoju Miasta Rady Miasta Legionowo przedstawione na posiedzeniu w dniu 12 listopada 2019 roku. „11 października 2019 roku do Rady Miasta Legionowo Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, pismem nr WPN-I.6202.9.2019.AZ zwrócił się z prośbą

o zaopiniowanie przez Radę Miasta Legionowo projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bukowiec Jabłonowski”. Zarządzenie wprowadza ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Legionowo obejmujące swoim zakresem całe obręby ewidencyjne nr 48, 49, 50, 51 położone w Legionowie. Rezerwat „Bukowiec Jabłonowski” znajduje się na granicy z obrębami 50 i w niewielkim zakresie z obrębem 51. Strefa oddziaływania na rezerwat nie powinna obejmować wszystkich czterech obrębów w całości, a jedynie obręby ewidencyjne o numerze w bezpośrednim sąsiedztwie z rezerwatem przyrody „Bukowiec Jabłonowski”. Ponadto zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bukowiec Jabłonowski”, mówi, że w obrębach 48, 49, 50, 51 położonych w gminie Legionowo należy wykluczyć realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zapisy te są uwzględnione w projekcie planu miejscowego dla terenu „Bukowiec A” Rozdział 4 §6 ust. 2. W zarządzeniu mówi się, że grunty położone w obrębach 48, 49, 50, 51 położonych w gminie Legionowo, należy utrzymać jako wyłączone z możliwości prowadzenia działań mogących przyczynić się do zmiany stosunków wodnych w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat. Dlatego wprowadza się zapis do projektu planu Bukowiec A, w którym nakazuje się uwzględnienie w zagospodarowaniu lokalnych warunków gruntowo-wodnych. Na podstawie powyższych informacji przekazanych pismem 7 listopada 2019 roku przez Zastępcę Prezydenta Miasta Marka Pawlaka, Komisja Rozwoju Miasta Rady Miasta Legionowo postanowiła zaopiniować projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bukowiec Jabłonowski” z powyższymi zastrzeżeniami.” Wprowadzono zmiany do projektu planu ochrony, poprzez zmniejszenie zasięgu wskazań do sposobu zagospodarowania i planowania przestrzennego w taki sposób aby objęły one obręby leżące w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. W ramach opinii wskazano uwagę do zaprojektowanych ustaleń do planowania przestrzennego, których lokalizacja została przedstawiona poprzez wymienienie obrębów ewidencyjnych. Uwzględniając wniesioną uwagę Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przededagował tę część projektu zarządzenia poprzez zastąpienie dotychczasowej jej formy załącznikiem graficznym.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu ochrony będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właściciela rezerwatu;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia, jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez właściwą miejscowo radę gminy;
- 3) na podstawie art. 19 ust. 1 a ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa przewidzianej przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 80 000 zł w przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony, które wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie ochrony. Mogą być one finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę o finansach publicznych;
- 2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 20 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta przedmiotowym zarządzeniem nie jest objęta prawem UE. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.